

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum Vltimum. Quæsitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

dicialibus non tam notorum crimen, quam fama oritur contra aliquem, qua tamen non sufficit ad condemnandum.

5. Subindo tamen indicenda purgatio Canonica, stante tali ex fama presumptione.

1. Notandum primò: crimen publicum interdum accipitur pro eo, de quo quis publicè infamatus est, & tunc minus est, quàm notorium, nam notorium dicitur, quod ex evidentia facti publicè notum est, ita, ut nulla tergiversatione celari possit.

2. Notandum secundò, licet crimen fornicationis aut adulterij quadam ratione occultum censeretur possit, tamen ex propinquis, & vehementibus indicijs ac conjecturis ita notorium fieri potest evidentia rei, ut nulla excusatione celari queat. Consentiant ea, quæ docui in c. præterea 27. de testib. & c. litteris 12. de presumptionibus. & videri potest Gl. hic v. ex evidentia.

3. Notandum tertio, si crimen notorium sit, evidentia facti permanentis, tum nullo existente accusatore aut teste, aliave probatione accepta, de crimine reus condemnari potest. Consentit c. super eo 3. de testibus cogendis. Ubi dicitur, si factum sit notorium, non eget testium testimonijs declarari, cum talia probationem, vel ordinem judicarium non requirant. Nota tamen, quod dixi, probationem criminis necessariam non esse: si enim reus negat, crimen notorium esse, tum, nisi ejus negatio manifestè sit frivola, & irrisoria, testes producendi sunt, qui de notorio testentur, sicuti declaravi c. precedenti vtr. 2.

4. Notandum quartò, testimonia seu dicta extrajudicialia in populo, ex quibus, si crimen notorium non sit, duntaxat fama oritur, non sufficiunt ad condemnandum reum, sed ex ejusmodi testimonijs seu dictis in publico, & uno verbo, ex fama moveri potest Judex, ut de crimine inquirat; & multò magis, ut accusatorem etiam

adversus Clericum admittat, ad querelam & testes producendos, qui de ipso etiam crimine commissio testentur, & sic intelligi debet, quod ind. 3. §. item Divus. ff. de testibus dicitur, testibus, non testimonijs credendum esse, id est, non voci vagæ, seu abstractæ in populo, sed ipsis testibus productis, & legitime examinatis ac deponentibus in judicio.

Notandum quintò, si suspicio vel præsumptio criminis sit adversus Clericum, juncta cum populi scandalo, cum tamen crimen sufficienter non probetur, indicenda est suspecto purgatio Canonica. Ita Gl. finalis hic & sumitur ex c. presbyter. 5. juncta Gl. v. Insjurandum causa 2. q. 5.

CAPITULUM IX.

A Nobis.

PARAPHRASIS.

Episcopus tolerare non debet, ut mulieres cum Clericis habitent, ijs personis exceptis, in quibus naturale fœdus nihil sævi criminis suspicari permittit.

Notandum. Inter personas valde conjunctas non debet esse suspicio de incestuosa carnis copula, quippe, à qua natura ipsa abhorret. De hoc dictum in c. Cum in juventute. 15. not. 2. de presumptionib. Intelligitur verò id ordinariè, & per se loquendo; interdum enim tales circumstantiæ, & indicia adesse possunt, ut suspicioni, aut præsumptioni locus sit, juxta c. 1. hoc tit.

CAPITULUM Vltimum.

Qualitum.

PARAPHRASIS.

De Clericis in fornicationis peccato persistentibus dubitatum fuit, utrùm divini eorum officijs fideles interesse debeant, necne. Ad hoc Gregorius IX. ita respondet, tamen si Clericus quilibet consistens in mortali peccato suspensus sit quoad se ipsum, non tamen propterea fit delectus

deles cum in divinis vitare debent, nam in ordine ad alios suspensus non est in tali casu, nisi peccatum ejus notorium sit per sententiam Judicis, aut per confessionem judicialem, vel per evidentiam facti, quod nulla tergiversatione celari potest.

SUMMARIUM.

1. *Existens in peccato mortali quodammodo est suspensus.*
2. *Per antiquos Canones prohibitum fuit fidelibus, divinis officijs interesse notorij Concubinarij.*
3. *Quod quidem hodie prohibitum non est, possunt tamen ab eorum divinis abesse, si velint, fideles.*

Notandum primò, existens in peccato mortali quodammodo est suspensus, quia licitum ipsi non est in tali statu Missam celebrare, aut Sacramentum aliquod administrare. Verùm hæc suspensio non est Ecclesiastica censura, ob cujus violationem Clericus ille irregularitatem incurrat, & quæ Ecclesiastici Prælati relaxatione aut absolutione indigeat, sed ea suspensio per penitentiam, aut confessionem Sacramentalem tollitur, qua de re dixi lib. 5. tra. 1. c. 5. n. 10. in fine, & tra. 4. c. 6. n. 5.

Notandum secundò, secundum antiquos Canones prohibitum fuit fidelibus, ne notorij concubinarij aut fornicarij Clerici

divinis officijs interessent, sicuti supra dixi in c. vestra hoc tit. Censebatur autem crimen notorium ex triplici capite. Primò, si Clericus per sententiam à Judice condemnatus fuit. Secundò, si in judicio crimen sponte confessus. Tertio, si crimen per evidentiam rei ita publicè cognitum, ut nulla tergiversatione celari aut negari posset.

Quæres, cur omissus sit quartus modus, si crimen in judicio legitime probatum sit, maxime postquam conclusum in causa. Resp. idè omissum fuisse, quia plerumque populus scire non potest, num probationes fuerint plene convincentes, idè ne iniurijs atque infamiae via pateat, Judicis sententia expectari debet. Verùm si populo factis constet, Clericum legitime convictum esse, ita ut omnis dubitatio exclusa sit, tunc idem de hoc notorio orto ex probationibus legitimis judicari debet, quod de notorio ex confessione, judiciali, cum hæc duæ convictiones, videlicet probatio legitima, & otis confessio, in judicio æquiparentur.

Id moneo, tametsi hodierno Jure fideles non teneantur abstinere à notorij concubinarijs in sacris officijs, propter Extravagantem, ad evitanda, possunt tamen abstinere, & nolle ad ipsorum Missas venire, quia per Extravagantem Constantiensem, nullus favor ipsis delinquentibus factus est, & idè fideles possunt se conformare Juri- bus antiquis, quippe quæ nupiam revocata legimus.

TITULUS III. DE CLERICIS CONIUGATIS.

CAPITULUM I.

Si qui.

PARAPHRASIS.

Clerici in sacro Ordine non constituti, si matrimonium contraxerint, per Ecclesiasticam censuram compelli debent ad beneficia Ecclesiastica relinquenda; sin au-

tem Clerici subdiaconi, seu in sacro Ordine constituti, uxores duxerint, ad easdem dimittendas, & de commissio scelere penitentiam agendam per suspensionis & excommunicationis sententiam compellantur.

SUMMARIUM.

1. *Clericus beneficiatus, si matrimonium contraxerit, nondum sacro Ordine ini-*